

Uw brief van: 26 mei 2025
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: Z/25/148043
Documentnr: D/25/205634
Inlichtingen: Jules Mostard
Telefoonnr: 0475 - 85 25 00
Onderwerp: Zienswijze Ontwerp
Provinciale Omgevingsvisie
Limburg
Datum: 2 juli 2025
Verzenddatum: 25 juni 2025
Bijlage:

Provincie Limburg & Gedeputeerde Staten van Limburg
T.a.v. Cluster Ruimte
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Beste college van Gedeputeerde Staten, geachte leden van Provinciale Staten,

De ontwerp Provinciale Omgevingsvisie Limburg en het PlanMER liggen van 26 mei tot en met 7 juli 2025 ter inzage. Gedurende deze periode kan iedereen een zienswijze indienen met betrekking tot de ter inzage gelegde documenten. Via deze brief dient de gemeente Maasgouw een zienswijze in.

Onze zienswijze bieden we aan, aan het college van Gedeputeerde Staten zoals door u verzocht op de provinciale website. Tegelijkertijd bieden wij de zienswijze ook aan Provinciale Staten van Limburg, aangezien zij het Bevoegd Gezag zijn met betrekking tot het vaststellen van de provinciale omgevingsvisie.

De zienswijzen is opgedeeld in de verschillende hoofdstukken. Per hoofdstuk worden de bedenkingen beschreven. Waar mogelijk zal ook verwezen worden naar de desbetreffende alinea.

HOOFDOPMERKINGEN ALGEMEEN

- Beleid kent altijd lacunes, onduidelijkheden of er is sprake van compleet nieuwe ontwikkelingen. Om in die gevallen toch tot afweging en besluitvorming te kunnen komen, is het belangrijk om te beschikken over algemene uitgangspunten. In de ontwerp-POVI betreft dat de Limburg principes in hoofdstuk 2. Wat wij missen is een verwijzing naar de principes van de Omgevingswet, en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.
- Provinciale belangen zijn veelal zeer algemeen geformuleerd. Daardoor is er sprake van veel overlap met de gemeentelijke belangen. Het ontbreekt per provinciaal belang aan een beschrijving in taken, rollen en verantwoordelijkheden.
- De ontwerp-POVI kent meer dan 100 kaarten, en er zijn een groot aantal ambities, waarden en belangen beschreven. De meeste waarden en belangen zijn sectoraal beschreven. In de gemeentelijke uitvoeringspraktijk zullen deze ambities, waarden en belangen integraal moeten worden afgewogen op locatieniveau. Meestal lokaal door B&W en/of Gemeenteraad, en soms interbestuurlijk. Op dit moment ontbreekt aan een gedeeld beeld, en/of aan een methode of proces, hoe relevante afwegingen worden gemaakt en gemotiveerd.

- In de paragraaf ‘doorlopen proces’ hebben wij al opgemerkt dat de afstemming met gemeenten niet zorgvuldig heeft plaatsgevonden. Beleidsmatig schuurt het tussen het al vastgestelde gemeentelijk beleid, en het beleid opgenomen in deze ontwerp-POVI.
- In de Omgevingswet wordt de beleidscyclus geïntroduceerd: visie -> uitvoering -> toezicht & handhaving -> monitoring. Wij constateren dat monitoring onvoldoende aandacht krijgt in de ontwerp-POVI. Dat betreuren wij zeer omdat juist op dat vlak de provincie Limburg enorme meerwaarde kan hebben, mits de monitoring samen met de gemeenten wordt georganiseerd. Het samen ontwikkelen van beeld- en oordeelsvorming, vormt de basis voor vervolgbesluitvorming.
- De leesbaarheid en de integrale afstemming kan beter. Je leest goed terug dat door verschillende auteurs is samengesteld. Ook mist de bronvermelding. Wij verzoeken u dit te verbeteren en aan te vullen.

Zienswijze op Hoofdstuk 2 -De Limburgse hoofdogaven en ambities

1. **2.3.2 Opgaven voor natuur en landschap** - Te enge focus op Natura 2000-gebieden • Het stoppen van verslechtering en verbeteren van Natura 2000-gebieden is essentieel, maar onvoldoende zolang omringende Natuurnetwerk-gebieden niet robuust zijn. Zonder een sterk, aaneengesloten netwerk kan Natura 2000 nooit duurzaam gezond worden. • Natuur is geen concurrent van landbouw, wonen, energieopwekking, recreatie en economie, maar de cruciale basisvoorwaarde hiervoor. Alleen door te investeren in een sterke en robuuste natuur ontstaat écht ruimte voor die andere functies.

Verzoek - Breid de ambitie uit naar het versterken én vergroten van het gehele Natuurnetwerk, niet alleen Natura 2000. - Herschrijf de tekst zodanig dat natuur niet als “concurrent” wordt gepositioneerd, maar als randvoorwaarde voor alle andere opgaven.

2. **2.2.3 Opgaven voor de agrarische sector** - Ruimtelijke claims versus maatschappelijke baten • We onderschrijven de strategische waarde van regionale voedselproductie. Echter: commerciële teelten die niet bijdragen aan voedselzekerheid (bloembollen, graszoden, siergewassen) leggen flinke druk op water, biodiversiteit en leefomgeving.

Verzoek - Stel prioriteit voor grondgebruik expliciet bij: alleen écht productieve landbouw op de beste gronden; overige percelen inzetten voor natuur- en omgevingsherstel. - Corrigeer de POVI door te benadrukken dat Grondgebruik dat niet bijdraagt aan voedselproductie aan beperkingen wordt onderworpen.

3. **2.3.4 Opgaven voor ruimtelijke kwaliteit - Regio-onevenwicht:** De paragraaf zoomt hoofdzakelijk in op Zuid-Limburg, terwijl ook Noord- en Midden-Limburg gebaat zijn bij herkenbare, aantrekkelijke landschappen voor woon-, werk- en vestigingskwaliteit.

Verzoek - Breid de ruimtelijke kwaliteitsopgave expliciet uit naar alle Limburgse regio's; beschrijf in welke vorm en met welke middelen ook in Noord- en Midden-Limburg landschapskwaliteit wordt bevorderd.

4. **2.3.5 Ambitie zonering natuur en landbouw** - Naamgeving en functie-dominantie • De term “Groenblauwe landbouwzone” suggereert dat landbouw hier primair is en andere doelen ondergeschikt. In werkelijkheid moeten in deze zone herstel watersysteem, biodiversiteit, landschap en leefomgeving integraal aan de orde komen. • Ook in primair landbouwgebied spelen deze maatschappelijke doelen. Te nadrukkelijk benoemen van landbouw als dominante functie beperkt oplossingsrichtingen (bv. natuurontwikkeling, kleinschalige woonclusters, stoppende agrariërs).

Verzoek - Hernoem de “Groenblauwe landbouwzone” naar een term die de meervoudige doelen benadrukt, zoals “Integraal Landelijk Servicegebied” of “Gebiedszone Natuur-Landschap-Landbouw”. - Richt de beschrijving op doelen (gezonde leefomgeving, watersysteemherstel, landschap) in plaats van functies; waarborg ruimte voor andere functies én perspectief voor agrariërs die willen stoppen. - Pas gemeentelijke kaartmateriaal aan waar nieuwe bouwlocaties, clusters en sportvelden nu onterecht in primair landbouwgebied liggen.

5. **Natuurnetwerk - robuust maken - Behouden op huidig niveau is te mager:** Diverse verbindingszones (Landgoed Rozendael-Linnerweerd, Linnerheide-Lus van Linne, Maasdal corridors, Beegderheide-Leudal e.a.) staan onder druk.

Verzoek - Verhoog de ambitie: zet actief in op uitbreiding en versteviging van de verbindingszones, met concreet kwantitatief doel voor extra hectares, door in de POVI locaties en prioriteitsvolgorde te benoemen.

6. **2.3.6 Ambitie behoud kwaliteit Limburgs landschap - Beperkte ambitie:** Bescherming van “kernkwaliteit” is onvoldoende. Er is herstel en verbetering nodig. Gebiedspaspoorten zijn een bruikbaar instrument dat hiervoor kan worden ingezet.

Verzoek - Herschrijf de doelstelling naar “herstel en verbetering van de Limburgse landschaps- en cultuurlandschappen”. - Gebruik gebiedspaspoorten als instrument om herstelopgaven per landschapstype concreet te maken en te monitoren.

7. **2.5 Vitale bodem en robuust watersysteem - Onevenwichtige oplossingsrichting:** Bodem- en watersysteem vitaliteit staan onder druk; organisch stofbeheer is een stap, maar niet toereikend.

Verzoek - Versterk de ambitie door nadrukkelijk in te zetten op watersysteemherstel (peilverhoging, erosiebestrijding, natuurlijke overstromingsvlakten) en kritisch te kijken naar grondgebruiken die bodem en water belasten zonder voedselproductie. - Formuleer in de POVI specifieke maatregelen en prioritaire pilotlocaties voor bodem- en watersysteemherstel.

Zienswijze op Hoofdstuk 3 - Hoe gaan we onze ambities realiseren

1. **Onvolledige formulering en context** In paragraaf 3.4.4 wordt aangegeven dat de huidige begrenzing, na overleg met de gemeenten, geoptimaliseerd zal worden in de definitieve POVI. Er wordt beoogd om in de definitieve versie ook zones voor energie-infrastructuur van nationaal belang (zoals 380 kV-verbindingen) en campussen van provinciaal belang op te nemen. Tevens wordt gesteld dat in de optimalisatieronde zal worden gekeken of gebieden met specifieke niet-landbouwfuncties (bijvoorbeeld defensie terreinen of grootschalige vrijetijdseconomie) kunnen worden toegevoegd aan het verwevingsgebied.

Opmerking: De betreffende alinea is niet volledig uitgewerkt. Er blijft onduidelijk wat er precies bedoeld wordt met “de geschetste begrenzing” en op welke wijze de optimalisatie plaatsvindt. Tevens wordt niet nader gespecificeerd welke extra maatregelen middels de zones automatisch of bindend zullen worden opgelegd. Deze onduidelijkheden vragen om nadere invulling en verduidelijking.

2. **Tijdspad en bindend karakter** Er rijst de vraag wanneer er sprake is van de definitieve POVI. Een aantal zones - bijvoorbeeld voor de KV-380 - zijn overigens nog niet duidelijk in kaart gebracht. Het opleggen van extra maatregelen op dit moment, terwijl de locatie, omvang en exacte inhoud van deze zones nog onbepaald zijn, roept vragen op over de binding en rechtszekerheid voor betrokkenen.

Vraagstelling:

- Wat is de planning voor de optimalisatieronde;
- Hoe waarborgt de provincie dat bindend beleid pas ontstaat nadat alle relevante zones en maatregelen concreet en controleerbaar zijn vastgelegd?
- Wat gebeurt er indien, tegen de tijd dat de uiteindelijke POVI wordt vastgesteld, bepaalde onderdelen nog steeds een indicatief karakter hebben?

3. **Fouten in de kaarten** Voorafgaand aan de ter-inzage-legging van de ontwerp-POVI was u ermee bekend dat deze vele fouten bevat. U biedt de lokale overheid de gelegenheid daarop tijdens de zienswijzeperiode te reflecteren. Gezien het aantal kaarten en kaartlagen is dat als het zoeken van duizenden spelden in een hooiberg. Wij distantiëren ons daarvan en verzoeken u zorgvuldiger te werk te gaan in afstemming met de lokale overheid.

Zienswijze op Hoofdstuk 4 - Ruimtelijke kwaliteit

1. **Detailniveau van gebiedspaspoorten** In alinea 4.5 wordt de opdeling van gebiedspaspoorten nader toegelicht. De huidige toepassing lijkt zich niet alleen te richten op grotere landschappen, maar ook op zeer gedetailleerde gebieden, zoals in Maasgouw, waar zelfs per hectare een specifiek gebiedspaspoort wordt aangeduid.

Vraagstelling:

- Is het de bedoeling dat gebiedspaspoorten op dit gedetailleerde niveau worden toegepast, of moeten ze primair gericht blijven op bredere landschappelijke structuren?
 - De vraag is op welke schaal ruimtelijke kwaliteit een provinciaal belang is en of het detailniveau van dit hoofdstuk dan passend is. Geef duidelijk aan voor welk type gebiedsontwikkelingen (opgave, schaal, omvang, etc.) er een provinciaal belang geldt. De voorgestelde motiveringsplicht voor alle nieuwe omgevingsplannen of omgevingsactiviteiten gaat ons inziens te ver en leidt alleen maar tot extra onderzoekskosten en onnodige bureaucratie. Wij verzoeken u het provinciaal belang nader te onderbouwen.
2. **4.6.1 Ruimtelijke kwaliteit:** Om de landschappelijke kwaliteiten van het Nationaal Landschap Zuid Limburg en de Groenblauwe landbouwzone blijvend te behouden, is beschermingsbeleid uitgewerkt. Ook in Primaire landbouwgebieden en Verwevingsgebieden zijn landschappelijke, ecologische, geomorfologische en cultuurhistorische waarden aanwezig en zijn er ambities ten aanzien van bodemkwaliteit en het watersysteem.

Vraagstelling:

- Wij verzoeken u ook voor deze gebieden (passend) beschermingsbeleid uit te werken.
3. **4.6.4.1 Landschapselementen:** Holle wegen en graften worden genoemd als bijzonder te beschermen landschapselementen. Waarom worden deze, voor zuid Limburg karakteristieke landschapselementen specifiek genoemd?

Vraagstelling:

- Wij verzoeken u ook hagen en hoogstamboomgaarden te benoemen. Dit zijn elementen die veelvuldig in dorpsmantels voorkomen en daarmee de overgang vormen van dorp naar het omliggende landschap.

Zienswijze op Hoofdstuk 5: Natuur

5.5.1 Kwaliteits- en kwantiteitsimpuls natuur: Er wordt ingezet op een kwaliteitsimpuls en herstel van de abiotische omstandigheden in de bestaande natuur van het natuurnetwerk. Echter “vooral in Natura2000-gebied”. Waarom wordt hier de nadruk op gelegd? Ook andere onderdelen van het Natuurnetwerk zijn van belang voor het behalen van natuurdoelen.

Onderdeel van de kwaliteitsimpuls is dat u middels beheersubsidies wilt sturen op de kwaliteit van alle natuur in het Natuurnetwerk Limburg, “voor zover deze niet in beheer is bij andere overheden”. Waarom komen andere overheden niet in aanmerking voor beheersubsidies? Wij verzoeken u het plan op dit onderdeel aan te passen en ook gemeente in aanmerking te laten komen voor beheersubsidies.

5.3.3 Natuur inclusieve samenleving: Wij ondersteunen uw streven om natuur te verankeren in de samenleving en dicht bij de woonomgeving voor jong en oud te beleven is. Wel vinden wij het spijtig dat u de gemeenten “alle ruimte geeft om hun eigen prioriteiten, accenten en financiële speelruimte te bepalen”. Betekent dit dat u zich daar als provincie niet actief voor in wilt zetten?

5.3.4. Geborgde aanpak stikstof: Er worden per Natura 2000-gebied maatregelen genomen die bijdragen aan een daling van stikstofdepositie. Ook buiten de Natura 2000-gebieden liggen evenwel kwetsbare en waardevolle natuurgebieden. In de gemeente Maasgouw gaat het hierbij met name om de gebieden Heelderpeel, Tuspeel en Beegderheide. Wij verzoeken u het plan op dit onderdeel aan te passen en ook voor deze gebieden maatregelen te nemen.

5.6.1 Groenblauwe Landbouwzone - ecologische verbindingsschakels: Ter hoogte van Panheel, Heel en Beegden ontbreken de verbindingen tussen Maasdal en de hogere zandgronden. Bijvoorbeeld ter hoogte van de Teskenplas ontbreken de terreinen met de bestemming Natuur. Het zelfde geldt voor de landtong onder de brug over de A2 tussen Maasbracht en Wessum die een belangrijke ecologische verbindingsschakel is voor de terreinen ten zuiden en ten noorden van de A2. Wij stellen voor dat u deze opneemt als ecologische verbindingsschakel.

5.6.2 Groenblauwe Landbouwzone - overgangsschakels rondom kwetsbare Natura 2000 Gebieden - Natuur: De Bunkerhaven bij Maasbracht ligt binnen deze zone. Maar omdat “na vaststelling van de definitieve POVI in gebiedsprocessen zal worden bepaald welke instrumenten in deze gebieden worden ingezet” is onduidelijk wat de consequenties zijn voor dit bedrijventerrein. Dat is ongewenst. Kunt u duidelijkheid geven over de inzet van instrumenten?

5.7 Extensiveringsgebieden veehouderij met milieubelastende activiteit: In de gemeente Maasgouw ligt een groot aantal kleine snippers Primair landbouwgebied. Dit zijn dusdanig kleine snippers die bovendien bestaan uit sportvelden, kernen, recreatiegebieden en natuur dat het niet reëel is deze te benoemen als primair landbouwgebied. Daarnaast zijn enkele iets grotere gebieden aangeduid als primair landbouwgebied: ten zuiden en oosten van Maasbracht, ten noord-westen van Panheel en ten noorden van Thorn. Het eerste gebied bevat een beoogde uitbreidingslocatie voor wonen. De tweede betreft de omgeving van een recreatie- en natuurgebied. Het derde gebied is de landschappelijk waardevolle omgeving van een bijzonder cultuurhistorisch object “De Kaple onder de Linden. Wij verzoeken u alle primaire landbouwgebieden in onze gemeente om te zetten in Groenblauwe landbouwzone.

Zienswijze op Hoofdstuk 6: Water

- 6.1.3 Aanpassen aan het veranderende klimaat:** Terecht merkt u op dat u de sponswerking van het landschap verbeteren. U focust daarbij op de beekdalen en natte laagten. Naar onze mening schiet u daarbij tekort. Voor het herstel van het watersysteem en de sponswerking is meer nodig. Ook in primaire landbouwgebieden zullen hiervoor maatregelen noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld in de brongebieden van de Vlootbeek. Deze beek valt het afgelopen decennium regelmatig droog ter hoogte van Linne. Iets dat in het verdere verleden nooit voorkwam. Wij stellen voor om ook in de primaire landbouwgebieden in ogenschouw te nemen en ook hier de maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om het watersysteem te herstellen en zo zorg te dragen voor een duurzaam gezonde waterhuishouding te behoeve van landbouw, natuur en de drinkwatervoorziening. Meer organische stof in de bodem zal op perceel niveau helpen om water in de bodem vast te houden maar levert geen structurele bijdrage aan het herstel van het watersysteem als we daarnaast het water blijven afvoeren via drainage, greppels en beken.

2. **Hogere Hoogwaterpieken en Extra Ruimte voor de Maas** In alinea 6.2.2 wordt gesteld dat, vanwege de verwachting dat door klimaatverandering de hoogwaterpieken zullen stijgen, de Maas in de toekomst “nog meer ruimte” moet krijgen.

Vraagstelling:

- Hoe verhouden deze plannen zich ten opzichte van bestaande of nieuwe bouwmogelijkheden in het gebied? Met andere woorden, hoe wordt omgegaan met mogelijke strijdigheden tussen de behoefte aan waterruimte en de inherent bouwmogelijkheden in de Maasvallei?

3. **Ontwikkelingsruimte in de Maasvallei:** In alinea 6.2.3 wordt de visie geformuleerd dat de Maasvallei niet “op slot” moet gaan, maar dat er meer ontwikkelingsruimte moet ontstaan, met een onderscheid tussen binnendijkse gebieden (beschermd tegen hoogwater) en buitendijkse gebieden.

Vraagstelling:

- Hoe gaat de provincie deze bovenstaand uitgangspunt realiseren t.o.v. de geldende Beleidslijn grote rivieren 2025?
- Welke concrete maatregelen of beleidsacties gaat de provincie ondernemen om meer ontwikkelingsruimte in te zetten in de Maasvallei, waar nu een streng stroomvoerend regime geldt?
- Op welke wijze wordt deze visie uitgewerkt in samenwerking met de betrokken gemeenten - die naar verwachting, in ieder geval gemeente Maasgouw, dit uitgangspunt dat wordt gesteld in de POVI ondersteunen?

4. **Water voor de Vestiging van Energiebedrijven:** In alinea 6.2.10 wordt benoemd dat er, vanuit de energietransitie, vraag is naar locaties met voldoende water voor energiebedrijven (bijvoorbeeld waterstofcentrales). Door de seizoensgebonden fluctuaties in de watertoevoer, met in de zomer lage peilen, wordt verwacht dat er slechts beperkte mogelijkheden zijn.

Vraagstelling:

- Wij vragen de provincie om deze waterbeperkingen expliciet te integreren in de bredere discussie rond energietransitie en locatiekeuze, zodat in alle beleidsstukken rekening wordt gehouden met de complexe hydrologische realiteit van de Maas.

Zienswijze op Hoofdstuk 8 - Gezonde en veilige leefomgeving

1. **Ontbrekende aandacht voor ontspanning en ontmoetingsplekken** Er wordt in paragraaf 8.1 geen aandacht besteed aan de mogelijkheden voor ontspannen, spelen, bewegen en ontmoeten (zoals bijvoorbeeld de aanpak van BOSS). Deze elementen hebben echter een grote impact op de subjectieve kwaliteit van de leefomgeving en dragen bij aan zowel de fysieke als mentale gezondheid van inwoners.

Vraagstelling:

- Wij vragen de provincie om hier meer aandacht aan te besteden.

2. **Veilige fiets-, speel-, beweeg- en wandelroutes** Er is in alinea 8.1 geen expliciete verwijzing naar de ontwikkeling of borging van veilige routes en plekken voor fietsen, spelen, bewegen en wandelen. Dergelijke infrastructuur draagt immers bij aan een veilig en gezond leefklimaat.

Vraagstelling:

- Wordt er in latere fasen van de uitvoering wel met concrete maatregelen rekening gehouden om deze routes kwalitatief te verbeteren?

3. **Risico gestuurd werken** In de tekst, zijnde alinea 8.1, wordt gebruikgemaakt van het begrip “risico gestuurd werken”, zonder dat concreet wordt uitgelegd wat dit in de praktijk inhoudt.

Vraagstelling:

- Wat houdt risico gestuurd werken concreet in binnen deze context? Welke risico-indicatoren en maatregelen worden gehanteerd om de veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te optimaliseren?
4. **Voldoende fysieke- en sociale basiskwaliteit** Er wordt in alinea 8.1 gesproken over een “voldoende” fysieke en sociale basiskwaliteit, maar wat dit precies inhoudt is niet nader gespecificeerd.

Vraagstelling:

- Welke criteria en kaders hanteert de provincie om te bepalen wanneer een gebied of voorziening aan deze basiskwaliteit voldoet? Bij welke indicatoren ligt de nadruk - bijvoorbeeld op luchtkwaliteit, geluidsnormen, groenvoorzieningen en sociale cohesie?
5. **Focus op Zuid-Limburg en regionale ongelijkheden** In alinea 8.2.2.2 wordt de trendbreuk aanpak uitsluitend toegeschreven aan Zuid-Limburg, terwijl er in de rest van de provincie, met name in regio's met een hoge vergrijzing en grote personeelstekorten in de zorg - zoals in Midden Limburg - eveneens significante issues spelen.

Vraagstelling:

- Het ontbreken van een landelijke aanpak roept de vraag op waarom de aandacht voor deze urgente problematiek niet breder wordt ingericht, zodat ook gemeenten als Maasgouw de nodige ondersteuning krijgen.
6. **Rol van de gemeenten bij de ketenbenadering** In de omschrijving van de ketenbenadering, in alinea 8.2.2.2, wordt de samenwerking met gemeenten niet benoemd.

Vraagstelling:

- Gezien dat gemeenten als directe samenwerkingspartner met inwoners het hart vormen van het sociaal domein, waarom wordt hen geen prominente rol toegekend in het realiseren van de gestelde doelstellingen? De provincie kan immers niet zelfstandig de doelstellingen bereiken, en de gemeenten dragen in de praktijk een veel grotere taak op zich.
7. **Ambitie van 30.000 woningen en risico's bij vervoer van gevaarlijke stoffen** In alinea 8.2.3.2 wordt het plan beschreven de ambitie te hebben om 30.000 woningen te realiseren bij intercity stations, waar tevens gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

Vraagstelling:

- Er wordt onvoldoende aandacht besteed aan de mitigerende maatregelen rond deze locatiekeuze. De risico's die samenhangen met het vervoer van gevaarlijke stoffen dienen concreter te worden onderzocht en geadresseerd, zodat de veiligheid en leefbaarheid rondom nieuw te ontwikkelen woonwijken gewaarborgd blijven;
- Waarom worden de specifieke mitigerende maatregelen niet of nauwelijks benoemd, terwijl dit cruciaal is voor het realiseren van een veilige woonomgeving?

Zienswijze op Hoofdstuk 9 - Energie in de POVI

1. **Verbinding met gemeentelijke isolatieprogramma's** In hoofdstuk 9.1 ontbreekt een koppeling met de bestaande isolatieprogramma's van de Limburgse gemeenten. Terwijl terecht wordt benadrukt dat energiebesparing cruciaal is, wordt niet verwezen naar de collectieve inkoopacties en subsidies die gemeenten al bieden.

Vraagstelling:

- Wij stellen dat de Provinciale Energie Maatschappij (PEM) als aanvulling zou moeten dienen op deze lokale initiatieven.

2. **Uitdagingen rondom lokaal eigendom en benutting van koppelkansen** In hoofdstuk 9.1 wordt het belang van lokaal eigendom en lokaal gebruik van energie benadrukt - met als doel onafhankelijkheid van fossiele energie en minder wenselijke aanbieders.

Vraagstelling:

- Hoe gaat de provincie zorgen voor een toename van lokaal eigendom, gezien de bestaande uitdagingen?
- Worden maatschappelijke koppelkansen (bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid en natuur) actief geïdentificeerd én benut?

3. **Slimme combinaties tussen lokale opwekking, opslag en gebruik** Er wordt gesproken over het realiseren van slimme combinaties in lokale opwek, opslag en consumptie van energie.

Vraagstelling:

- Wat is de beoogde schaal voor deze integrale aanpak, zeker gezien de opkomst van clusters die als wenselijk worden bestempeld?

4. **Provinciale zoekgebieden voor zon- en windenergie** De provincie stuurt door middel van het aanwijzen van provinciale zoekgebieden voor zon- en windenergie.

Vraagstelling:

- Hoe verhouden deze zoekgebieden zich tot de bestaande visies en kaders zoals die door de gemeenten zijn opgesteld?

5. **Energiebesparing versus economisch groeidenken** De nadruk op energiebesparing staat op gespannen voet met het bredere economische groeidenken dat doorgaans binnen de provincie wordt nagestreefd.

Vraagstelling:

- De vereiste maatschappelijke transitie om minder energie te verbruiken vraagt een aanpak die verder gaat dan enkel systeemdenken - ook individuele keuzevrijheid en economische belangen dienen hierin in evenwicht te worden gebracht.

6. **Energieknooppunten en nieuwe bedrijfslocaties nabij Maasbracht** Alinea 9.2.2 benoemt de energie-intensieve initiatieven in de buurt van energieknooppunten zoals Maasbracht.

Vraagstelling:

- Er is bezorgdheid over de vestiging van nieuwe bedrijfslocaties direct nabij deze knooppunten. Een te dichte clustering kan de leefbaarheid negatief beïnvloeden en vraagt om een integrale afweging van ruimtelijke effecten. Wij vinden als gemeente Maasgouw deze nieuwe bedrijfslocatie nabij Maasbracht dan ook niet haalbaar noch wenselijk.

7. **Nieuwe 380 kV-station en impact op omgevingskwaliteit** (alinea 9.2.3)

Vraagstelling:

- Bij de plannen voor aanpassing en het aanleggen van nieuwe 380 kV-verbindingen geldt dat deze inspanningen niet ten koste mogen gaan van omgevingskwaliteit en de gezondheid van de inwoners. Zowel het provinciale als gemeentelijke bestuur dient hierbij een duidelijke verantwoordelijkheid op zich te nemen.

8. **Locatiebepaling van energie-intensieve initiatieven** Alinea 9.5.5 stelt dat energie-intensieve initiatieven bij voorkeur worden gevestigd op locaties waar veel energie en energie-infrastructuur aanwezig zijn, met beperkte extra investeringen.

Vraagstelling:

- Worden deze ontwikkelingen integraal bekeken of als op zichzelf staande projecten benaderd?
- Hoe groot wordt het betreffende gebied, en reikt dit tot over of juist tot aan de gemeentegrens?
- Welke criteria worden gehanteerd? Komen hierbij alleen technische aspecten aan bod, of spelen ook ruimtelijke, sociale en milieukundige overwegingen een rol?
- Tenslotte is de borging van veiligheid, gezondheid, natuur, landschap en archeologische waarden essentieel, waarbij ook burgerinspraak en draagvlak van groot belang zijn.
- Zie ook onze opmerking onder punt 6 van dit hoofdstuk.

9. **Waterstofnetwerk en landelijke gemeenten** In alinea 9.3.4 wordt binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) gevraagd aandacht te geven aan waterstoftoevoer naar grote steden en naar de gemeente Maasgouw (met betrekking tot de Clauscentrale).

Vraagstelling:

- Hoewel het positief is dat Maasgouw apart wordt genoemd, valt op dat bedrijven in landelijke gebieden die mogelijk ook op waterstof willen draaien, niet worden genoemd. Wij vragen waarom deze potentiële gebruikers buiten beschouwing blijven.

10. **Ruimtelijke inpassing van convertors** In alinea 9.3.5 staat dat convertors in de directe nabijheid van energiestations moeten worden geplaatst en als één samenhangend geheel ruimtelijk dienen te worden ingepast.

Vraagstelling:

- Het belang van leefbaarheid en een zorgvuldige integratie in de omgeving blijft hierbij een cruciale factor.

11. **Omgevingsfonds bij hoogspanningsverbindingen** Alinea 9.3.6 introduceert het concept van een omgevingsfonds of leefbaarheidsfonds om nadelen van nieuwe buizen (en bijhorende infrastructuur) te mitigeren.

Vraagstelling:

- Dit instrument lijkt niet terug te komen in de context van de hoogspanningsverbindingen in Maasbracht/Brachterbeek, terwijl dat wel wenselijk zou zijn.

12. **'Dwingend proces' bij energieknooppunten** In alinea 9.3.7 wordt gesteld dat, onder regie van de provincie, een dwingend proces kan worden ingezet om de duurzame ontwikkeling van energieknooppunten te realiseren.

Vraagstelling:

- Wat wordt er concreet bedoeld met een “dwingend proces”? Gezien de complexiteit en de regionale uitdagingen, met name in Maasgouw, kan deze term als te rigide of onbuigzaam worden ervaren.

13. **Uitspraak over converters en electrolyzers** De discussie over het al dan niet inzetten van converters en electrolyzers komt aan bod in alinea 9.3.7.

Vraagstelling:

- Wij vinden dat de provincie zich expliciet moet uitspreken over de wenselijkheid en de toepassing van deze technologieën, zodat er duidelijkheid ontstaat in het beleidskader.

14. **Burgerparticipatie en draagvlak** Overkoepelend ontbreekt in de POVI voldoende aandacht voor het betrekken van omwonenden en andere belanghebbenden bij het proces.

Vraagstelling:

- De ervaringen in gemeenten zoals Maasgouw maken duidelijk dat participatie en het creëren van draagvlak essentieel zijn voor het slagen van dit beleid.

15. **Gezondheid en magneetveldzones rondom hoogspanningsverbindingen** In het document wordt gesteld dat, hoewel het een rijkstaak betreft en TenneT via het privaatrechtelijk spoor een verantwoordelijkheid neemt, er in het rayonplanologie-spoor ook aandacht is voor (ongewenste) ontwikkelingen in de vrijwaringszone. Daarbij wordt aangegeven dat de gezondheidsaspecten, en met name de omgang met magneetvelden, aansluiten bij de landelijke richtlijnen.

Vraagstelling:

- De landelijke richtlijn voor nieuwe situaties in magneetveldzones is gericht op het zoveel mogelijk vermijden van nieuwe situaties waarin mensen langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden. Zeker in gebieden waar meerdere hoogspanningsverbindingen geconcentreerd liggen (zoals in Maasbracht) dient de intentie van de provincie te zijn om deze landelijke richtlijn strikt te volgen en geen nieuwe gevoelige functies onder hoogspanningsverbindingen en bijbehorende veiligheidszones toe te staan.

16. **Ondergrondse aanleg van 150 kV-verbindingen** Er wordt ingezet op de aanleg van nieuwe 150 kV-verbindingen ondergronds om de impact op het landschap te beperken.

Vraagstelling:

- Hoewel deze maatregel inderdaad de visuele en ruimtelijke impact beperkt, zal de ondergrondse aanleg ook invloed hebben op de omgevingskwaliteit en leefbaarheid. Om de totale impact op landschap, omgeving en leefbaarheid verder te verkleinen, dient de provincie de ambitie te hebben om ook bestaande 150 kV-verbindingen bij energieknooppunten, waar technisch en economisch haalbaar, ondergronds te laten leggen.

Zienswijze op Hoofdstuk 10 - Wonen

1. **Algemene omschrijving versus actuele woningproblematiek** Het hoofdstuk behandelt de volkshuisvestelijke opgaven in zeer algemene bewoordingen (ongeveer twee pagina's) in contrast met de concrete, actuele woningproblematiek en de daaruit voortvloeiende opgaven. Met de Wet versterking regie volkshuisvesting is de regierol van de provincie aangescherpt en dient invulling te krijgen via het provinciaal Volkshuisvestingsprogramma, waarbij indien nodig tevens de Omgevingsverordening Limburg wordt aangepast.

Vraagstelling:

- Waarom wordt deze regierol en de concrete invulling daarvan niet uitgebreider behandeld?
- Wat kunnen de gemeenten concreet verwachten in het kader van deze nieuwe regierol?
- Hoe realiseren we de gewenste snelle woningbouw, zoals vermeld bij paragraaf 10.2 (3e bullet), en zal er een handreiking komen die specifiek ingaat op de meest voorkomende knelpunten, bijvoorbeeld de exploitatie-opzet?
- Hoe wordt in de definitieve uitwerking rekening gehouden met de diverse aandachtsgroepen - niet alleen arbeidsmigranten, maar ook bijvoorbeeld studenten, starters, ouderen, gezinnen en andere specifieke doelgroepen - waarvoor gemeenten adequate huisvesting dienen te realiseren?

2. **Hiërarchie in regionale kernen** Er wordt beschreven hoe het landschap in Midden-Limburg als belangrijk uitgangspunt dient voor ruimtelijke ontwikkelingen. Er wordt een hiërarchie opgebouwd:
 - a. **Weert en Roermond:** als (boven)regionale centrumsteden die groei opvangen.
 - b. **Nederweert, Echt, Susteren en Heythuysen:** als middencategorie, waar een bescheiden groei nabij (ov-)knooppunten wordt nagestreefd.
 - c. **Kleinere dorpen:** waar uitsluitend kwalitatieve groei bedoeld is voor lokale behoefte.

Vraagstelling:

- Waarom wordt Maasbracht, dat als een onderscheidende centrumkern met een compleet voorzieningenniveau, goede bereikbaarheid en ligging aan het water fungeert, met een grote binnenhaven, niet expliciet genoemd?
 - Wij verzoeken om een heroverweging zodat ook Maasbracht als relevante regionale kern wordt opgenomen in de strategische afwegingen.
3. **Omgevingsveiligheid bij vervoer van gevaarlijke stoffen** In deze alinea wordt aangegeven dat omgevingsveiligheid een aandachtspunt is, in het bijzonder het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor - wat primair als een gemeentelijke afweging wordt gesteld.

Vraagstelling:

- Waarom wordt uitsluitend het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor genoemd? De risico's en veiligheidsaspecten gelden immers ook voor het vervoer van gevaarlijke stoffen op de autosnelwegen zoals de A2 en A73, alsook voor buistransportleidingen.

Zienswijze op Hoofdstuk 11 - Land- en tuinbouw

1. **11.1.1 Provinciale belangen land- en Tuinbouw:** “Een blijvende rol voor de land- en tuinbouw is dus een provinciaal belang, onder meer in haar rol als voedselproducent, beheerder van het landschap en als verbindende kracht voor de leefbaarheid van het landelijk gebied”. Betekent dit logischerwijs iets voor het toekomstperspectief voor vormen van landbouw die niet bijdragen aan voedselproductie en beheer van het landschap terwijl ze wél belastend zijn voor de omgeving door het gebruik van pesticiden, fungiciden, herbiciden en de onttrekking van grondwater? Wij stellen voor dat u voor heel Limburg (ook in primaire landbouwgebieden) inzet op bedrijven die bijdragen aan circulaire economie, voedselzekerheid en natuur- en landschapsbeheer. En zo in geheel Limburg en niet alleen in de Verwevingsgebieden, de land- en tuinbouw bij gaat dragen aan een aanvaardbaar leefklimaat en de wateropgaven. Overigens klinkt “aanvaardbaar leefklimaat” in onze ogen te weinig ambitieus. Beter zou zijn om te streven naar een goed en gezond leefklimaat
2. **11.1.2.3 Primair landbouwgebied:** Het is niet wenselijk dat voorhand functies zoals (burger)woningen, vrijetijdseconomie en overige bedrijvigheid hier in beginsel op voorhand niet worden toegelaten. Hiermee wordt alles op slot gezet. Ook alternatieve bestemmingen voor ondernemers die van functie willen veranderen moeten hier mogelijk zijn.

Zienswijze op Hoofdstuk 12: Economie en Werklocaties

1. In de POVI wordt niet verwoord wat het belang van de Clean Energy Hub is voor de haven in Maasbracht.

Vraagstelling:

- In de POVI toevoegen dat de Clean Energy Hub van grote waarde is voor de haven van Maasbracht.

Zienswijze op Hoofdstuk 15 - Erfgoed en Cultuur

1. **Hergebruik van monumenten** In alinea 15.1.6 wordt gesteld dat het hergebruik van erfgoed kan aan de orde zijn bij woningbouwopgaven - zowel in landelijk als in bebouwd gebied - en bij ontwikkelingen rond het vrijkomen van agrarische bebouwing (VAB).

Vraagstelling:

- Het hergebruik van erfgoed kent een veel breder spectrum. Naast de woningbouwopgaven en de herbestemming van agrarische gebouwen (VAB) zijn ook andere vormen van hergebruik relevant, zoals recreatief hergebruik en maatschappelijk gebruik.
 - In Maasgouw zijn er bijvoorbeeld concrete plannen voor het herbestemmen van erfgoed. Tevens kunnen er maatschappelijke functies worden gecreëerd, waarbij erfgoed een verbindende rol speelt in de sociale en culturele identiteit van de regio.
2. **Provinciaal belang archeologie** In alinea 15.2.1 wordt Het gebied langs het Lateraalkanaal - inclusief de omgeving tussen het Lateraalkanaal, de N280, Beegderveld, grens bebouwde kom Beegden, Nieuwstraat en Pannenhof - is als archeologisch aandachtsgebied aangeduid. Volgens het ontwerpbestemmingsplan 'Parapluplan Archeologie Maasgouw' zijn de meeste van deze gronden bestemd met de taxonomie 'Waarde - Archeologie 3', wat impliceert dat een archeologisch onderzoek pas noodzakelijk is bij een oppervlakte groter dan 2.500 m² en met een diepte groter dan 40 cm. Dit duidt op een relatief lage archeologische verwachting.

Vraagstelling:

- Gezien de lage archeologische verwachting conform het Parapluplan is het de vraag in hoeverre het gerechtvaardigd is om dit gehele gebied als een archeologisch aandachtsgebied met provinciaal belang te beschouwen;
 - Een dergelijke aanduiding zou kunnen leiden tot een overmatige beleidsmatige restrictie, terwijl in werkelijkheid de archeologische potentie beperkt lijkt.
3. **Immaterieel erfgoed** (alinea 15.3.3) In het omgevingsplan wordt aangegeven dat het mogelijk is rekening te houden met immaterieel erfgoed wanneer dit verbonden is met specifieke locaties; bijvoorbeeld door een functie vast te leggen die de route van een carnavalsoptocht beschermt. Wel blijft het onduidelijk in hoeverre de Provinciale Omgevingsvisie de bescherming van immaterieel erfgoed, dat gemeentegrens overstijgt en van provinciaal belang is, daadwerkelijk integreert.

Vraagstelling:

- Het immaterieel erfgoed is van groot belang voor de culturele identiteit van een regio, maar kan niet door directe regels worden afgedwongen. Toch zou het in een omgevingsvisie opgenomen moeten worden om bescherming ervan te waarborgen.
- Het is van belang dat er vanuit de provincie Limburg ondersteuning wordt geboden in de uiteindelijke regeling en implementatie van immaterieel erfgoed in de omgevingsplannen, zodat gemeenten hierbij concrete kaders en hulpmiddelen hebben.

Bevindingen kaarten

Wij waarderen dat de ontwerp-POVI (weer) gebruik maakt van kaartmateriaal. De kwaliteit van de het kaartmateriaal verschilt sterk omdat veel kaarten ‘automatisch’ zijn gegenereerd op basis van input vanuit verschillende databronnen. Over deze input heeft aan de voorkant geen afstemming met gemeenten plaatsgevonden. Onduidelijk is welke data is gebruikt, of welke afwegingen zijn gemaakt om te komen tot kaartmateriaal, of bekeken is waar kaartlagen tegenstrijdig zijn en of het niet mogelijk is om kaartlagen samen te voegen. Gelet hierop is een algemene disclaimer m.b.t. kaartmateriaal noodzakelijk; de werkelijke situatie in het veld is leidend bij de beoordeling van cases, met uitzondering van die situaties waarin de daadwerkelijke situatie het gevolg is van illegaal handelen.

De gemeente Maasgouw heeft in ieder geval volgende opmerkingen op de kaarten:
Over het algemeen zijn de kaartlagen in de POVI slecht te raadplegen. Legenda's zijn niet overzichtelijk en verschillende legendaeenheden hebben vaak ook dezelfde kleur.

2.2 Locaties bedrijventerreinen/werklocaties zijn verkeerd ingetekend of ontbreken op de volgende locaties

Beegden:

- Beegderveld 14
- Beegderveld 8
- Baexemerweg 3
- Baexemerweg 2

Linne:

- Stuw Linne
- Veestraat 6
- Leppingtonstraat 9, Waarom ligt hier een gat in de landelijke kern?

Maasbracht:

- Stationsweg 78
- Linnerweg 12

Panheel

- Pasweg 8
- Heggerstraat 10
- Sint Antoniusstraat 14, Eigenlijk gewoon heel Panheel opnieuw intekenen
- Aan het kanaal 5

Wessem

- Waage Naak 31

Stevensweert:

- Bilt 8a

2.3 (Primair) landbouwgebied moet niet aanwezig zijn in de gemeente Maasgouw. Rondom de volgende locaties moet dit worden omgezet naar een andere functie.

Beegden:

- Beegderveld 19, ecologische verbindingszone
- Beegderveld 1, ecologische verbindingszone
- N280, snelweg
- Baexemerweg 1a, sportcomplex Beegden

Heel:

- Pannenhof 4, ecologische verbindingzone
- Pol 11, woonwijk/groenblauwe landbouwzone
- Vakantiepark Heelderpeel
- N273/Napoleonsbaan
- Daalzicht/gehele lengte tussen de lange vlieter en boschmolenplas (Ecologische verbindingzone/natuur)
- MGR Savelbergweg, is onderdeel van Park Piahoeve

Panheel:

- Aan het kanaal 5
- Bosmolenweg
- Rondom Teskenplas (moet natuur en ecologische verbindingzone worden)
- A2

Linne:

- Rondom de Vlootbeek, ecologische verbindingzone

Stevensweert:

- Eiland, is een woonwijk

Thorn:

- Meers 30, Park Maasresidence

Ohé en Laak:

- Stukjes primair landbouwgebied vervangen voor groenblauwe landbouwzone

Groenblauwe landbouwzone is verkeerd ingetekend op de volgende locaties

Ohé en Laak:

- Laak, dit is een dorp
- Dijk 3, camping/haven
- Moeder Magdalenastraat 13A, camping

Stevensweert:

- In het Broek 3, Havengebied/ecologische verbindingzone

Thorn:

- Meers 30, Park Maasresidence

Wessem:

- Waage Naak 40, Haven
- Meggelsveldweg

Panheel:

- Sint Antioniusplas
- Teskenplas en plas ten noorden hiervan
- Plas onder polderweg

Beegden:

- Smalle stroken Beegderveld, ecologische verbindingszone
- Baexemerweg, ecologische verbindingszone
- De gehele maas inclusief sluizencomplex/stuw

3.4 Volgende locaties ontbreken of zijn fout ingetekend:

Solitaire bedrijven:

Maasbracht:

- Clauscentrale, transformatiecentrum ten zuiden van het terrein moet worden meegenomen.

Natte laagte:

- Linne, Vlootbeek
- Thorn/Wessem , Thornerbeek gaat verlegd worden

Ecologische verbindingszone:

Beegden:

- Baexemerweg, staat bij 2.3 ingetekend als groenblauwe landbouwzone, waarom hier als ecologische verbindingszone? Vind het beter als ecologische verbindingszone maar waarom zijn de kaarten niet consequent?
- Zie de verdere opmerkingen bij 2.3

Verwevingsgebied:

Ohé en Laak

- Laak is een kern

Primair landbouwgebied:

- Zie opmerkingen 2.3

Groenblauwe landbouwzone:

- Zie opmerkingen 2.3

Bedrijventerreinen en werklocaties:

- Zie opmerkingen 2.2

Landelijke kern:

Ohé en Laak

- Laak is een kern

Stevensweert:

- Eiland hoort bij de kern

4.5 gebiedspaspoorten: Hier staan nu te veel fouten in om dit allemaal op te schrijven!

4.5.2 Beekdalen gebiedspaspoort:

- Linne: Vlootbeek ontbreekt
- Thorn/Wessem: Thonerbeek ontbreekt en wordt verlegd, graag op nieuwe locatie intekenen.

4.5.3: Bos- en Mozaïeklandschap

- Beegden: Hele Beegderheide opvullen incl. Tuspeel

4.7: Nationale parken en grensparken

- Deze staan niet ingetekend

5.6.1 Groenblauwe landbouwzone natuur

Beegden:

- Baexemerweg/heideweg perceel intekenen als bosverbinding ecologische verbindingzone.
- Beegderveld, percelen intekenen als verbindingzone als landschapselementen

Linne:

- Vlootbeek als ecologische verbindingzone en beekdal intekenen

Thorn/Wessem:

- Thornerbeek op nieuwe locatie intekenen als ecologische verbindingzone beekdal

6.5 Waterkwaliteit en de kaderrichtlijn water

Natuurbeekzones

Thorn/Wessem, Ook intekenen op locatie waar de nieuwe beek komt te liggen.

7.2.3 Chemische bodemkwaliteit complexe bedrijven

Panheel:

- Edelchemie meenemen

9.5.4 Windenergie

Ontwikkeling van windturbines niet uit gesloten.

- Beegderheide/Lange Vlieter/Boschmolenplas: Geen windmolens op deze locaties i.v.m. drinkwaterwinning/natuurgebied
- Uitgangspunten locaties in strijd met Maasgouws beleid.

9.5.5 Zonne-energie

Heel:

- Resort Boschmolenplas is een vakantiepark, geen plaats voor zonnepanelen;
- Uitgangspunten locaties in strijd met Maasgouws beleid.

Afronding

Inwoners en bedrijven in heel Nederland, en dus ook in Limburg, snakken naar 'één overheid' die duidelijkheid en continuïteit biedt in beleid en uitvoering. Gemeenten in Noord- en Midden-Limburg willen dat graag samen met de provincie Limburg oppakken voor Limburg. Temporiseren van het proces, tijd nemen voor het goede gesprek is nodig om het geschade vertrouwen te herstellen.

Burgemeester en wethouders,
De secretaris

De burgemeester

C.M. Keersmaekers

D.W.J. Schneider